

Nro 25.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Költ Bétsben Mártziusnak 28 dik napján 1794.
cztendőben.

Török Birodalom.

A' fényes Pörta, és Pétervári udvar közt leje-
dő hadakozásnak, még most tsak hamvában
gerjedező szikrája igen közel vagyott ki lobbaná-
sához. Eggy Jassiból, Moldvának anya városá-
ból leg közelebb ide jutott levélnek ez a' rövid
foglalattya: „ Ambár nagy hasznára légyen is a'
békesség kereskedésünknek és boldogságunknak
elő menetelesítésére: a' miképen mindazaital min-
den környülállásokból szomorúan kelletik tapafz-
talunk, nem sok ideig élhetünk ezen szerepsé-
vel. Az Orosz fejedelem affzony categorice meg-
izente a' fényes Pörtának, (így szokta magát a'

B b

Török Birodalom másokhoz küldött levelében nevezni) *hogyha Frantzia Ország ellen hadut nem indítánd, el kerülhetetlenül jegyvert fog ellene húzni*; és éper ez ám az a fontos tárgy, mellyről való tracta már egynéhány hónapoktól fogva foly, és még sem végeztethetik el. A' *Konstantzinápolyi Diván* még eddig csak hibezett habozott, 's holmi kétszéges értelmű feleletekkel és ki fogásokkal húzta - vonta, 's halasztotta a' válasz adást; de már most annyira körmére égett, hogy vagy jobbra, vagy balra kelletik nékie magát még határozni. — Tudva vagyon, hogy *Deschorches*, *Semonville* helylére' küldetett Frantzia ágens, a' ki ennekelötte követtséget viselt Lengyel Országban, a' hamis mammomból sok jó barátokat szerzett magának a' Török ministeriumban; következésképen az ő pártján álló része a' Divánnak csak meliözni szokta az Austriai, Orosz, és Angliai követeknek késztető kérdéseiket. Hanem rövid idő múltván tapasztalni fogjuk, minémű ki menetele leszen a' két Birodalom között való tractának, a' *medius terminus* 100 ezer főből álló Orosz sereg, vagy barbarára, vagy-feriora fogja a' *dubia questiót* változtatni. Hogyha kívánsága szerint; való választ nem nyerénd a' *Pétervári udvar*, égyfzeribe Orosz seregek borittyák el Moldvát és Havasalföldét. Ezt láttatik bizonyítani egy *Chotyim*ből iratott levél is, mellynek rövid summája ez: „Az ide való kórmányozó Basa egy *Firmánt* vett *Konstantzinápolyból*, (*Firmannak* neveztetik az a' parantsolattya a' Török Császárnak, mellyet tulajdon keze alá írása és petséttye által szokott meg erősíteni) az ide való várnak leg jobb védelmező állapotban lejendő tétetésére, és minden tábori eleséggel való meg töltésére. — Mind magának a' Basának, mind más ottan lévő Törököknek nagy kedvetlenséget okozott ez a' *Firman*, jól tudván ök azt, hogy a' midön illetér rendkívül való parantsolat érkezik hozzájuk, má akkor nem messze vagyon az hadakozás. — Külömben is olly állapotban vagyon *Chotyim* vára, hogy hosszas ostromlást tellyességgel ki nem áll.

hat, mind azért, mivel az utolsó Török háborút követett békeség után, annak nevezetesebb erősegeit egészlen le rontották az Austriacuskok; mind azért, mivel az ennek által ellenébe fekvő Lengyel erősség *Kaminiek* már most az Oroszoknak birtokában vagyon. Végtére abból is sajditani lehet az Oroszok és Törökök közt támadandó háborúságnak közelítését, mivel az elsőbbek az egész télen szüntelen való hadi készülöket tettek Lengyel Országban.

Frantzia Ország.

A' múlt December, Januarius, és Februarius hónapokban 69043 livrára és 10 solsrá ment a' *Tempel* nevű fog házban fogságban ülő személyekre tett költség. Ezen summából eledelre, és tüzi fára 18107; más szükségre 2778; az épületeknek jobbitásokra 38601; fizetésre és szolgáltnak béreikre 9555 livra fordított. Az ott vigyázó biztosoknak mindenkor szabad asztalok vagyon. — *Perpignánból* ollyatén tudósítás küldött Párisba, és el is olvastatott a' Febr. 24 dik napján tartatott ülésben, hogy minekutánna értésekre esett volna *Tulonnak* vissza nyeretése a' *Barcellonabelieknek*, (Spanyól Ország *Catalonia* nevezetű Tartományának anya városában) mind egy lábíg meg akarták az ott lévő Frantzia rabokat ölni, 's végbe is vitték volna fel tételeket, ha az ottan lévő Spanyol örízet által meg nem akadályoztattak volna; hogy azon rabok közül *Royal Russilon* nevezet alatt egy batalion Spanyol sereg állított fel; hogy azon seregbe he állott Frantzia foglyok, újonnan meg kerelztettek az ottan lévő házajokból ki bújdosott Frantzia papok által; hogy azok, a' kik magokat jó patriótáknak jelentették, gallyára sententziáztattak; hogy egynéhány Fr. tisztek *Mixikóba* küldettek által s. a. t. A' *Perpignáni* polgári Előjárónak végzésekből az egész Frantzia Országban közönséggé tétetik a' Spanyoloknak ezen tselekedetek. — Az észak armádiánál lévő nemze-

ti biztos azt írta legközelebb a' N. Gyüllésnek, hogy *Rysselben* lakott *le Jougne* nevű prókátor és bűnös társai, a' kik t. i. a' Frantzia Köz. Társaság ellenségeivel titkon czimboráltak, leveleztek, és azon igyekeztenek, hogy a' nevezett erősséget az Austriai seregeknek által adják, gyiloltinírozattak; hogy az első requisitióból ki állott, és azon ármádiával öszve kaptsoltatott ifjúság derekasan gyakorollya magát a' fegyverben, és ugyan gerjedez benne az ellenségeivel való viaskodásnak kívánsága. — Az *Orléanski* lakosok következő értelmű levelet küldötenek a' N. Gyülléshez: „Törvénytévők, kérünk benne-tek, el ne plántályátok a' békességnek olaj fáját, a' melly egyedül a' despotáknak vérekkal meg itattatott földön zöldelhet igazán! Semmi békességet ne szerezetek ellenségeinkel, így irnak a' *Frejusi*, avagy *Foro-Juliumi* nadrágtalanok, ha magzataink meg haláندانak hazánknak határjain, mi magunk fogunk helyekre állani, és vagy mind egy lábíg el veszni, vagy meg bőszzüllani ki omlandó véreket. — *Mártiusnak* 3ik napján tartatott ülésben a' *Scurri* polgárságnak Párisba küldetett levele olvasatott fel, mellyben többek közt ekként fejezte ki a' királyi familia iránt való gonosz indulatját: Vigyétek végbe dolgaitokat; irtsátok ki a' királynak barátjait; foffzátok meg utólsó reménységektől; morsollyátok öszve a' vissza vonásnak tsemetéjét, ne várjátok el azt az időt, mig önnön maga is mivelhetne valamit; előzzétek meg a' gonoszt és vezedelmet. — Ezen ostoba kívánságot nemcsak jóvá hagyta, hanem a' közönséges jegyző könyvbe is bé iratta a' N. Gyüllés. — *Nantesből*, ebből a' Frantzia Hugonottákra nézve a' históriákban igen nevezetes városból az a' jelentés küldetett Párisba, hogy ottan tsak nem minden nap 400 's 500 rojalisták lövöldöztetnek agyon, és süllyefztetnek el a' vízbe. Az utólsóbb halál neménél lehetetlen gonoszabbat képzelni, t. i. 100, 200 's több kevesebb szerentsétlenek hajókra rakatván, a' hajó szabadon botsáttatik, és

vagy elnyelettetik a' tengernek habjai által, vagy egynéhány ágyú golyóbis által meg lyúkalztatvan, el süllyesztetik. És így nem annyira maga a' halál, noha az is keserves, mint inkább egy két óráig tartó képzelődései szorongatják az illetén halálnak nemére sententziáztatott bűnösöket.

Barrere a' közönséges jóra ügyelő commissiónak szószóllója, a' N. Gyűlésnek Márt. 7-dikén tartatott ütésében meg jelenvén, felettébb magasztalta azon commissiónak hazafiúi buzgóságát, vigyázóságát, szorgalmatosságát, és minden dolgaiban való szerentsés előmenetelét. Őt hónapoktól fogva, *úgymond ő*, minden hazánk ellen koholtatott titkos mesterségeket, és gonosz igyekezeteket ki tanúlt a' közönséges jóra ügyelő commissió. — Mivel a' revolutiónális kormányzék a' hazának közép pontyán vagyon, holott t. i. minden egymásba vagyon szerkeztetve, semmi nem történhetik sem az osztályokban, sem azokoa kívül, a' mi előtte titokban maradhatna. — A' jelenvaló körülállások meg kettőztetett figyelmettséget kívánnak, és hogyha a' nép ennekutánna is akként fogja ezen commissiót segíteni, mint segéllette még eddig, bizonyossan diadalmaskodni fogunk ellenségeinken. Ki tanúltuk immár hiv embereink által a' *Hafre de Gracében* (deákúl *Portus Gratiae*, felső Normándiának szépen épült, és erős ki kötő helye a' Sequana vizének tengerbe való omlása mellett) támadott eleségbeli drágaságnak szerző okait, 's által is adtuk őket a' főben járó dolgoknak folytatására vigyázó széknek. — *Rysselben* egy *Lejosne* nevű kereskedő pénzt küldözött az aristocratáknak külső Országokba, hanem már mind ő maga, mind levelei kézben vagynak. *Mobörsben* az ellenség számára verbuált egy nationális ágens, a' kit is a' vólt *Beárn* regementének granatérosai kézbe adtak, mivel őket is el akarta tsábitani. — Egy Anglus, a' ki vele égyütt égytet értett, szüntelen nyomoztatik, és immár kézbe is akadtak 6 tizimborás társai. — *Lan*

drecyben (Hannóniának a *Sambre* vize mellett fekvő erős Frantzia városában) meg fogattatta *Callaud* Generál, azon erősségnek fő kormányozóját, a' ki is régtől fogva levelezett az ellenséggel, és kevésbe múlt, hogy által nem adta azt. — Az anya városra is vigyázó szemekkel néz ez az commissió, holott sokkal több ellenségei vagynak a szabadságnak, mint másutt. A' piatzokon, és a' mézfár-székekben éjjelenként hamis levelek hányattatnak ki, hogy azok által meg bódítasson, és az N. Gyűlés ellen való haragra ingereltessen a' nép. Még mostan is titkos öltve szövetekezéseket mivelnek az aristocraták, de hijába iparkodnak ők, el érkezett az ő végső napjok, az a' közönséges végezés, melly által a' nadrágtalanoknak adattatnak örökségeik, egészlen fel háborította őket, mivel minden gazdagságoktól meg vagynak fosztattatva. De héjában bosszankódnak — a' nép democratiát, az az, maga által való igazgatásnak formáját kíván — és a' N. Gyűlés is vele egygy értelemben vagyon — Eppen akkor, midőn ezt a' népnek kedvező végzést tette a' N. Gyűlés, beszélnek némellyek a' contra-revolutióról, és pártütésről. A' népnek meg világosítására, minden revolutiónális székekhez irattatott immár, hogy jegyzék fel a' szükölködő patriótáknak neveiket.

A' Frantzia Republikának boldogságára tartozni mondotta *Barrere* a' többek közt azt is, hogy a' külső hatalmasságoknak biztosaik, küldötjeik, és ágenseik, sérthetetleneknek lenni tartassanak. Akármint viseljük, *úgymond ő*, a' külső hatalmasságoknak szolgálai magokat, mindenkor kötelesek vagyunk mi őket a' nemzetek törvényének védelme alatt tartani. — Ezen sarkalatos törvényen építette ő azt a' projectumát is, hogy Fr. Országban *senai* névvel nevezendő kormányszéknek ne legyen hatalma a' külső hatalmasságoknak küldöttyeit illetni, avagy meg sérteni; egyedül a' Köz. jóra ügyelő commissiónak legyen jussa az ezek ellen tétetendő panaszoknak meg hal-

gatására, meg vizsgáltatására, és el intéztetésére. Ugyan ekkor olvasott fel egy *Nogaret* nevű N. biztosnak hozzá küldött levelét is, mellyben az adattatik a' Köz. jóra ügyelő commissiónak tudtára, hogy a' Fr. Respublika ellenségeinek, és a' ki költözött Frantzia hertzegeknek titkos kémjeik, néhány Frantzia osztályokban, nevezetesen az *Avenioni*, és *Venaisini* környékekben, nemkülömben *Marsiliában*, *Aixban*, *Arlesben*, és *Montpellierben*, Provinciának, és Langvedociának nevezetes városaiban szüntelen igyekeznek a' lakosokat el tsábitani, és az új constitúció ellen fel ingerleni. Ezek közt a' kémek közt vagy nagy *Allier*, *Saillan*, és *Charrier*, a' ki a' *Lyonni* tömlöztből el szökött, 's azóltától fogva Fr. Országnek déli részében vándorolván, mindenekeket pártosságra serkenget.

Tagadhatatlan dolog, hogy nemcsak Párisban, hanem más városaiban is Frantzia Országnek nagy szüksége vagyon az eleségnek, kiváltképen pedig a' húsnek. *Párisban* egyedül a' terhes, és gyermek ágyas asszonyoknak, szoptató dajkáknak, és betegeknek adattatik 10 napban eggyfzer két font hús. Minap egy szegény asszony nagyon meg kívánván a' hús ételt, eggy jó nagy tsuprot kötött a' hasára a' szoknyája alá, 's úgy ment a' mézár-székebe húst venni, tettevén, hogy ő is azok közzül való legyen, a' kiknek jussok vagyon a' hús vételre. Szerentsétlenségére sok ember tsuportozván a' mézár-székek előtt, és ölfve szorítatván a' többiektől, a' hasa meg pukkant, 's üres szatyorral kellett nékie haza menni. Azomban minden úton módon azon erőlködik a' Köz. jóra ügyelő commissió, hogy meg bővítse a' kényeret és eleséget, e' végre 100 bankósoknak és gazdag negotiánsoknak parantsolatot adott, hogy vexel, avagy cambialis levelek által az északi kereskedő városokban eleséget szerezzenek, a' minthogy 50 millió livrát érő vexel papirost el is küldötenek. — Márt. 3 ik napján tartatott ülésben jelen vóltanak a' *Génuai*

Köz. Társaságnak követtyei is, a' kik olly vég-
gel küldettettek oda, hogy segítséget kérne-
nek a' Frantziáktól az Anglusok ellen, kiknek ha-
jójik még most is zárva tartják a' *Génuai* kikö-
tő helyet, melly miatt nemcsak az oda való ke-
reskedés sokat szenved, hanem a' Frantziákhoz
sem hordhatnak olly szabadon, mint enuekelötte
eleséget.

Hadi Történetek.

A' Cs. K. *Rajna* mellett táborozó sereghöz
rendeltettek 3 új Generálisok, u. m. *Ferdinánd*
Württembergi herczeg, *Benyonszky* és *Hüff* Gene-
ralok. A' *Brabántziai* karok és rendek Fels. Fe-
jede műköző és hazájokhoz való buzgóságoknak
ki nyilatkoztatására, magokra váltak a' *Wal-
loni* regementeknek completiroztatását, avagy új
katonákkal való bé töltését (*Wallonoknak* neve-
zetnek *Austriai* *Belgyiomban* mind azok a' népek,
a' kik a' régi *Francusoknak* nyelvével élnek, ne-
vezetesen *Artésában*, *Flannoniában*, *Namurban*,
Luxenburghban, *Limburghban*, és *Flandriának*, s
Brabántziának égyik részében. És így az ezek-
ből fel állított hadi seregek neveztetnek *Wal-
lon* regementeknek). Azon végre arra határoz-
ták meg magokat, hogy 1000 embert tulajdon
költségeken állítsanak ki, kiknek szolgálattyo-
knak el telések után, esztendőnként 100 forintot
fognak pensióul adni, a' melly kégyelembeli si-
zezés nemcsak az életben meg maradandó, ha-
nem még az hadban meg halandó katonáknak öz-
vegyeikre és árváikra is ki fog terjesztetni. Olasz
Országban, nevezetesen *Corsika* szigetében jól lát-
tatik a' Izerentse a' Frantziák ellen özve szövet-
kezett hatalmasságoknak kedvezni. *Paoli* Gene-
rál, a' ki sokféle játékokat jádzott immár e' vi-
lágnak piatján, 7000 fegyveres embereivel egy-
gyütt özve isatolta magát a' *Sz. Florentz* kikö-
tő helyébe ki szállott Anglus seregekkel, holott
hadi tanácsot tartván *Hood* Anglus Admirállal,
10 ezer főből álló sereget indított *Corsikának* fő

városa *Bastia* ellen, 's így annyira környül kerítette azt mind a' szárazon, mind a' vizen, hogy lehetetlen légyen annak magát sokáig védelmezni.

Koburg hertzeg Mártz. 13 ik napján ide utasított jelentése szerént következő hadi dolgok történetnek Belgyiomban a' két hadakozó fél között. Mártz. 8 dik napján a' Császár nevét viselő könnyű szerű regből való fő Strázsa mester *Lakkenau*, égyy Austriai és Hollándiai vitézekből öszve kaptolt commandóval ki menvén *Javingne* és *Dion* Frantzia helységeknek kémlelésére, 200 gyalog, 's ugyan annyi lovas Frantziákra bukkant, a' kik észre vévén a' miéiaknek feléjek lett meneteleket, bé vették magokat a' nevezett helységekbe, 's onnan tüzeltek vitézeinkre, és el is ejtettek egy Horváth stuttzost, és egy Hollándiai vadász katonát. A' nevezett fő Strázsamester rajtok hajtván a' Frantziákon, ki üzte őket a' falukból, 's futásokban 7 gyalog Frantziát le is szabadalt közzülök.

Mártz. 18 dik napján 600 főből gyalogsággal, lovassággal, és két ágyúval jelentenek meg *Boussigniesben* a' Frantziák, kik közzül az előre küldettek szüntelen való puskázás közt mentenek külső őr állóink ellen, 's akként igyekeztek őket vilzsa nyomni. Ezek ellen nemtsak az, hogy vitézi módon viselték magokat *Krasnezky* Mahoni vadász seregéből való fő hadnagy, és *Lebrün* Vierset regből való all hadnagy, hanem minekutánna Gr. *Mahoni* Obristlájtinánt alatta valóival égygyütt körül akarta a' Frantziákat keríteni, vilzsa is verték őket. Részünkről 2 ember kapott sebet, az ellenség közzül pedig három ember maradt a' tsata piatzon, sebesséit szekérre rakván el vitte.

A' *Rajna* vidékéről következő tudósítás jött hozzánk: A' *Mosel* és *Rajna* mellett táborozó Fr. armádia mind bellyebb bellyebb vonnya magát Frantzia Ország határai felé. — *Neustadt*-ből és *Bipontból* is arról tudósitattunk, hogy mia-

den corpustól, nevezetesen pedig a' lovas seregektől bizonyos számú tsuport parantsoltatott Páris felé marsirozni, mind azért, hogy az ottan forrásban lévő contra revolutiót még előre meg fojthassák, mind pedig, hogy a' *Vendel* osztályban nagy számba szaporodott rojalistákkal hadakozzanak. — *Manheim*ből leg közelebb azt a' hírt vettük, hogy a' *Browne* hadi Tármester kórmanýára bizattatott Austriai ármádiától éggynéhány batalionok parantsolatot vettek a' *Treviri* V. Fejedelemségbe való marsirozásra, holott nagy számmal gyűllőnek a' Frantziák öszve, 's azon erőlködnek, hogy oda bé tsapván, *Koburg* hertzegnek háta megé kerülhessenek, 's az egész *Belgyiomi* ármádiát két tűz közé kerithessék.

Anglia.

A' jelen való hólnapnak 6 dik napján tartott Parlamentomban azt a' projectumot tette *Pith* minister, hogy az Országnek bátorságára nézve, vagy szaporitasson meg a' reguláris katonaságnak száma, vagy pedig új szabad seregek állításának fel, mellyeknek tartatásokra a' tengerre fekvő városok, és az Országnek tehetősebb tagjai adakozzanak. Az Országnek ezen rendkívül való eszköz által való védelmezésére kiváltképen a' Fr. hajó seregeknek kemény készületek adott alkalmatosságot, mivel, a' mint néhány *Londoni* levelek beszélik, tsak azt várják a' Frantziák, hogy a' N. Britanniai rendes seregek és hajók az Orzágtól távozzanak, 's mungyárt ki szállanak Angliába. Természeten, *Pith* ellen vólt az anti ministerialis rész, kiváltképen azon okból, mivel illetéknépen a' föld mivelés alább szállana az Országban, de ezt azzal táfolta meg a' minister, hogy az illetén provincialis avagy tartománybeli szabad seregek egy hétben tsak éggyszer fognak öszve gyűlleni, 's önnön magokat a' fegyverben gyakorlani. Mások, 's nevezetesen *Fox* úr azzal gúnyolták ki *Pith* ministert, hogy

ha nem félne a' Jakobinusoktól, bizonyosan nem nyúlna illetén rendkívül való elzűkhöz, a' kik mindazáltal az ő, t. i. a' minister értelme és beszédjei szerént, haldokló nyavalyával küszködnek. Sokan ismét sürgetni kezdték a' békességet s. a. t. — De valamiképen más feltételeiben, úgy ebben is szerentsés vólt a' minister, és minekutánna voxra ment vólna a' dolog, mellette 238, ellene pedig tsak 27 vokok adattak.

R ó m a.

Múlt hólnapnak 21 ik napján tartatott Consistoriumban 10 kárdinálíst tett a' Római Szentseges Pápa, 's ezek közt *Maury* nevezetes Frantzia Abbást is.

B é t s.

A' mit eddig tsak fül hegygel hallottunk, és tsak mende mondának is lenni tartottunk, már most valósággal bé tellyesedett, t. i. Fels. Urunk *Albert* Saxóniai és Tesséni hertzegre méltóztat, mind a' Német Birodalombeli ármádiának, mind a' Rajna mellett táborozó Austriai seregeknek fő kormányát bizni. Az egész Rajna mellett lévő égyesült sereg két corpusra fog osztattatni; az első 8000 Würtembergiai fegyvert viselőkből, a' Svéviai és Frankóniai kerületeknek contingentiájából, és 27000 Austriai vitézekből állani, és a' Rajna környéke, *Manheimtől* fogva *Báselig* Austriai reguláris katonaságból, és fegyvert fogott lakosokból elegyitetett seregek által fedeztetni. A' második Német Birodalombeli ármádia 32000 Prusszusokból, 6000 Szászokból, 6000 Hasszusokból, a' felső Rhénánusi, alsó Saxóniai és Westfáliai kerületeknek contingentiájából fog égybe szerkeztetni. Valamint a' 27000 Austriakusokat, úgy a' 32000 Prusszusokat is a' Német Birodalom fogja táplálni. *Browne* hadi Tármeister, és *Hohenlohé* hertzeg, *Albert* herizeg kormánya alatt fognak hadi szolgálatot tenni.

Leg közelebb az a' projectum adattatott bé ö Felségének, hogy a' már nemtsak el kezdetett; hanem valósággal igen derekasan épült. *Báts* Vármegyei vizi tsatornának el készítettése után, egy más vizi tsatorna is készítettessen a' dunából *Ebersdorftól* fogva, *Betsen* alól egy órányi járó földre egész *Sopronig*, melly hogyha tökéletességre mehet, igen nagy hasznára fog lenni a' *Soproni*, *Ruszt* s. a. t. borral kereskedő lakosoknak. — Hogy ezen tsatornát végbe lehessen vinni, elegendő okokkal meg mutatattott, és 400 ezer forintra fog annak készítettése menni, és actiák által öfzve tétettetni.

A' *Stuttgardi* Akadémiában Botánikát, az az, füves tudományt tanító Professor *Kerner* udvari Tanácsos úr, néhai ditsösséges emlékezetű királyunknak II *Leopoldnak* ajánlotta azon hasznos munkájának négy első darabjait, mellyeket készített vala a' mezei gazdasághoz tartozó, füvekről és plántákról. Ennek ötödik darabját is tökéletességre vitte immár, és mostani Felséges Fejedelmünknek II *Ferentznek* ajánlotta, mellyet nagy kegyemességgel fogadván el ö Felsége, egy nehéz arany pixissel, magyar királyságra lett koronáztatásának emlékezetére verettetett arany medallióval méltóztatta ö Felsége, a' nevezett Professor urat meg ajándékozni, és egy *Collorédó* hertzeg Státus minister által készítettett levéllel meg tífztelni.

Tegnap dél előtt 10 óra tájban érkezett ide Austriai Belgyiomból, *Károly* fő hertzeg, Fels. Urunknak testvér ötuse, a' nevezett tartománynak fő kormányozója. Mi végre jött legyen ide, és meddig leizen itten való múltatása, nem tudatik.

Múlt héten, a' belső városban, az úgy nevezett Franciskánusok piatzán egy magas háznál a' második contignátióból, egy gazdag görög kereskedőnek kis gyermeke az ablakból kiesett. — Szerentséjére egy napi számos törtenetből a' ház alatt menvén, 's észre vévén a'

szomorú történetet, karjait ki terjesztvén az ártatlan gyermeket el kapta, és minden sérelem nélkül szüléinek fel vivén, ezen rövid, de haznos-fáradságáért 200 aranyat nyert jutalomúl.

Magyar Ország.

Hogy a' mértékletes józan élet, az égyyeségnek hiv köteleivel öszve párasodtának egy-mást értése, a' békességes házasságból származott szent öröm pályánkat meg szokta hofszabítani, a' régi történeteknek olvasásából tagadhatatlan igasság; de ugyan tsak most sem szükölködünk, noha ritkábban, illy tanúságos példák nélkül.

Weszprém Vármegyében, Méltóságos Galanthai Eszterházy János Lókúti helységében ezen folyó esztendőben, böjt elő havának 23-dik napján (Sexagesima vasárnap) két pár öregeknek fel derült öröm esztendejek, *Pintér János, Vanyek Marinkával, Kalamás Mátys* pedig *Jozanyik Marinkával* ötven esztendők (50 esztendők) le folyása után a' házosságos életben, ugyan ennek második meg szentelése napját ülették, az ősz hiveség fel bonthatatlansága meg állittatott köztök, a' Sz. óltárnál, a' meg fogyhatatlan szeretetnek áldozni készek voltak. Ezen öröm naphoz volt alkalmaztatva a' prédikátzió is, mellynek hallására az ősz öregeknek szemek sűrű könnyekben merülni láttattak. — Tisztelendő Páter *Herschman István Zirczi* klostorból lévő szerzetes pap ezen helységnek Plébánussa e' ritka örömnök nevelésére az házos személlyeknek örökös tiszteletére, asztalanúl meg vendégelte az öreg házosokat, több érdemes uraknak jelen létekben, az asztali készület úgy vólt el rendelve, hogy az hiveség az állandóságot meg ölelni láttatott, példájokra a' jelen lévőeknek, mert tsak a' hiveség szüli az állandós szeretetet.

A' *Soproni* A. C. T. lakosok 1025 forintot és 30 krajtzárt adtanak Felséges Urukknak hadi segítségül.

Egy magyar Tanácsos úr, kinek érdemes nevét a' *Bétsi* udvari újság el halgatya, 20 re-
crutának fél elztendeig való tartására 1000 forin-
tokat fizetett, a' másik felét pedig a' jövő fél elz-
tendőben fogja le tenni.

A' *Váti* Püspöki Megyének *Tifzán* túl való *Csongrádi* kerületében, a' *Tifz*telendő papság, e' folyó hólnapnak 11-dikén gyűllést tartván, azon kerület nagy érdemű *Vice-Esperestyének* *Tifzt. Kányó András*, *Csongrádi Plébánus* úrnak serkengetésére, tsekély tehetségekhez képest, kéz pénzben 232 forintokat 18 krajtzárokat; gabonában pedig 78 *Pozsoni* mérő búzát szedtenek magok közt öszve, 's ajánlottanak Felséges királyunknak hadi segítségül; melly szép tselekedetek által reményljük, hogy több és gazdagabb megyékben lakó *Tifzt. férfiakat* is fel fognak buzditani. Az ezen papi gyűllésben mondott igen szép, és hathatos ki fejezésekkel készült deák beszédjét, fellyebb nevezett *Tifzt. Vice-Esperest Kányó András* úrnak, fogjuk *Érd. Olvasóinkal* jövő alkalmatossággal közleni.

Elegyes Tudósítások.

Egy Angliából jött levél szerént fegyveres neutralitásra akarnak Svécia, Dánia, és Velen-
cze menői, és mind az Amerikai szabad Státusok-
kat, mind pedig Florentziát, Génuát s. a. t. tár-
saságokba hívni. — *Ehrenbreitsteinban* a' *Tre-
viri* V. Fejedelemségnek erős várában 3 *Franzia*
meg velztegetvén egy varga la ost, pimizéjéből
titkos minát akartak a' várig ásni; de ideje ko-
rán fel fedezték a' kégyelmes egek e' gonosz fel
tételt, a' *Franziák* elébb állottak, a' szegény var-
ga pedig meg fogattatván, várja hivségtelenség-
nek érdemlett jutalmát.

Gravina és *Langára* Spanyol Generálok *Madrid*-ben érkezvén egynéhányszor jelen vóltanak a' hadi Tanács gyűlésében, 's vele égyütt tanácskoztanak az idej táborozásnak folytatásáról. Javaslásokra többek közt az is. el végeztetett, hogy 9000 főből álló hadi sereg küldetessen a' Cataloniában bé ütött, és egész *Puicerdában* tanyázott Frantziák ellen. — *Caro* Generál sebes kurirt küldött *Madrid*-be, 's arra kérte a' hadi Tanácsot, hogy minél előbb segítő seregeket küldjön nékie, másként lehetetlen a' *Biscája* határán nagyon meg szaporodott Frantziáknak dühösségeket meg zabolázni.

* * *

Jelentés.

Pápa Mártius' 16 dikán. Tsak ugyan, ha mind sokára is, van szerentsém kedves nemzetemnek, 's *Magyar Hazámnak* örömmel jelenteni, hogy ifjaink számára készített, Görög *Enciclopaediam* már a' sajtó alól szerentsésszen ki szabadult. Oka ezen tartós késedelemnek, mind az új Görög betűk öntetése, mind a' Görög nyomtatásnak még Országunkban való szokatlan vólta. — All ezen könyvetském e' következő részekből:

a.) Első része a' *Görög Textus*. Ebben vagnak leg elől a' hét Görög böltsék hasznos tanácsai; ezeket követik *Demophilus*, *Demokrates*, *Isokrates*, *Epictetus* erköltsi mondásaik; — *Hierokles* furtsaságai; *Plutarchus*-ból egynéhány gyönyörködtető anecdoták; *Ezópus*-ból 31 mesék; *Aelianus*-ból, *Palaephatus*-ból, *Anacreon*-ból, némely könnyű darabotskák.

b.) Második része a' *Görög Grammatika Magyarúl*.

c.) Harmadik része a' *Görög Magyar Szó tár*.

Az elő beízedbe e' következő kérdésekről van summás értekezés:

1.) Mitsoda szempontból kell nézni a' Görög nyelvet, annak tanulását 's tudását?

2.) Mitsoda hafzna van a' Görög nyelv tudásának; ellenben mitsodák a' rossz következesei ennek nem tudásának?

3.) Vallyon tsak a' papoknak kell é görögül tudni?

4.) Kinek, mikor, 's mitsoda gráditsokkal kell az oskolákban a' Görög nyelvet tanítani?

5.) Mitsoda nyelvre kell e' Görög írókat a' görögül tanulni kezdöknek fordítani.

6.) Az Új Testamentoimon kell é a' Görög nyelv tanulását kezdeni?

7.) Vallyon nem lehet é a' Barbariestől félni, ha a' Tudományok, azok közt a' Görög nyelv is magyarul tanittatnának?

8.) Mint kell ezen könyvetskének hafznát venni?

A' könyv van nagy nyóltzad formába, szép papirosra — Cicero betükkal, 's hiba nélkül, 's szinte hús árkusnyi, az árra 30 kr.

A' közelebbi *József* napi *Pesti* vásárra küldettek nyomtatványok *Pestre*, *Ketskémétre*, *Debretzenbe*, 's *Sáros Patakra*.

Az egész munka úgy készült, hogy a' gyermekek is igen könnyen 's nagy hafzonnal tanulhassanak belőle, a' nagyobbatskák pedig tsak nem minden tanító nélkül is. És ha tapasztalhatom, hogy mind munkám, mind a' Görög Literatura kedves nemzetemnek tetszik: nem mulatom el ifjainkat más munkáimmal is a' Görög Literaturába bellyebb bellyebb el késérni. Addig is magamat az oskolák szeretőinek jó hajlandóságaikba ajánlom. — *Márton István*, a' *Reformatusok Pápai Gymnásiumába* *Filosofiót* tanító *Professor*.